BAB 05 | GEOGRAFI TINGKATAN 1 | SESI 2026

Bumi

Subjektif dan huraian / esei

Kenali empat sistem fizikal bumi, lapisan struktur bumi dan taburan daratan serta perairan utama. Kemudian hubungkan pergerakan plat dengan perubahan bentuk muka bumi.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Buku teks KPM hlm. 42-55 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 huraian | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Nyatakan fakta yang diminta; jelaskan hubungan sebab dan kesan apabila perlu. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan bagi lakaran atau jawapan yang panjang. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

B5S01 | 5.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 44-45 | Rujukan 2.1.1

Sebuah taman rekaan mempunyai udara, kolam, batu di tebing dan pokok.

(a) Namakan sistem bagi udara dan air kolam. [2 markah]

(b) Nyatakan sistem bagi batu dan pokok. Kemudian beri satu contoh lain bagi setiap sistem itu. [4 markah]

B5S02 | 5.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 45 | Rujukan 2.1.2

Model struktur bumi mempunyai tiga lapisan utama. Terasnya ditunjukkan dalam dua bahagian.

(a) Nyatakan lapisan paling luar dan lapisan utama di bawahnya. [2 markah]

(b) Namakan dua bahagian teras dan nyatakan dua keadaan di bahagian teras. [4 markah]

B5S03 | 5.3

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 46-47 | Rujukan 2.1.3

Murid menyediakan kad perbandingan benua dan lautan bagi sudut pembelajaran.

(a) Nyatakan bilangan benua dan bilangan lautan yang dipelajari. [2 markah]

(b) Nyatakan benua terbesar, benua paling selatan, lautan terbesar dan lautan berhampiran Kutub Utara. [4 markah]

B5S04 | 5.4

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 48-51 | Rujukan 2.1.4

Dua penerangan menunjukkan perubahan plat: A plat saling menghampiri; B plat saling menjauhi.

(a) Namakan proses A dan B. [2 markah]

(b) Nyatakan empat kesan pergerakan kerak bumi selain hanyutan benua. [4 markah]

B5S05 | 5.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 47 | Rujukan 2.1.3

Kad P menunjukkan perairan antara Semenanjung Malaysia dan Sumatera. Kad Q menunjukkan perairan antara Semenanjung Malaysia dan Singapura.

(a) Namakan P dan Q. [2 markah]

(b) Namakan dua laut utama yang dipelajari. Berikan satu maklumat kedudukan bagi setiap laut. [4 markah]

B5S06 | 5.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 45 | Rujukan 2.1.2

Sial dan sima dihuraikan sebagai bahagian kerak bumi dalam buku teks.

(a) Nyatakan dua bahan yang membentuk sial. [2 markah]

(b) Nyatakan dua bahan sima dan jelaskan kedudukan sial serta sima antara satu sama lain dan dengan benua atau dasar lautan. [4 markah]

B5S07 | 5.4

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 49 | Rujukan 2.1.4

Model A menunjukkan lapisan dihimpit lalu terlipat. Model B menunjukkan bongkah berganjak di sepanjang sesar.

(a) Namakan bentuk muka bumi utama bagi model A dan B. [2 markah]

(b) Bandingkan proses pembentukan kedua-duanya dengan empat isi berbeza. [4 markah]

B5S08 | 5.4

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 50-51 | Rujukan 2.1.4

Sebuah penerangan gunung berapi menggunakan istilah magma, lava dan zon benam.

(a) Bezakan magma dengan lava berdasarkan kedudukan. [2 markah]

(b) Huraikan empat langkah atau keadaan dalam proses pembentukan gunung berapi melalui zon benam. [4 markah]

B5S09 | 5.1

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 44-45 | Rujukan 2.1.1, 2.1.2

Rakan berkata: "Litosfera sama dengan kerak sahaja. Ikan ialah hidrosfera kerana hidup di dalam air."

(a) Betulkan kedua-dua pernyataan tersebut. [2 markah]

(b) Beri dua contoh hidrosfera selain sungai dan dua kandungan atmosfera selain udara sebagai istilah umum. [4 markah]

B5S10 | 5.4

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 48-50 | Rujukan 2.1.4

Murid menyimpulkan bahawa semua gempa di dasar laut pasti menghasilkan tsunami dan semua perubahan kedudukan benua berlaku dengan cepat.

(a) Betulkan dua kesimpulan tersebut. [2 markah]

(b) Jelaskan kaitan perolakan, gerakan plat, tekanan dan gempa bumi dalam empat isi. [4 markah]

Bahagian B | 5 huraian / esei

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

B5E01 | 5.1

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 44-45 | Rujukan 2.1.1

Pameran sekolah bertajuk Empat Sistem Fizikal Bumi.

Terangkan maksud setiap sistem fizikal dan berikan satu contoh khusus bagi setiap sistem.

Rangka bantuan

1. Mulakan dengan udara dan air.
2. Terangkan bahagian batuan serta kawasan hidupan.
3. Pastikan contoh sepadan dengan setiap sistem.

B5E02 | 5.2

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 45 | Rujukan 2.1.2

Murid membina model keratan rentas struktur bumi.

Huraikan susunan lapisan dan lapan ciri penting yang membantu melabel model tersebut.

Rangka bantuan

1. Mulakan dengan kerak paling luar.
2. Letakkan mantel di bawah kerak.
3. Huraikan teras dan dua bahagiannya.

B5E03 | 5.3

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 46-47 | Rujukan 2.1.3

Empat kad pameran menerangkan Asia, Lautan Hindi, Laut Sulu dan Selat Tebrau.

Nyatakan kategori setiap kad dan satu ciri atau kedudukan yang tepat bagi setiap satu.

Rangka bantuan

1. Bezakan daratan dan perairan.
2. Padankan jenis perairan dengan nama.
3. Tambahkan ciri atau kedudukan yang dipelajari.

B5E04 | 5.4

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 48-49 | Rujukan 2.1.4

Dua model kelas menunjukkan pergerakan plat dan perubahan kerak bumi.

Terangkan punca pergerakan plat, maksud pencapahan, kesannya kepada kedudukan benua, serta perbezaan pembentukan gunung lipat dan gunung bongkah.

Rangka bantuan

1. Mulakan dengan mantel dan pergerakan plat.
2. Huraikan pencapahan serta tempoh perubahan benua.
3. Bandingkan proses dua jenis gunung.

B5E05 | 5.4

Cabaran | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 50-51 | Rujukan 2.1.4

Papan penerangan menghubungkan sempadan plat dengan gempa bumi, tsunami dan gunung berapi.

Huraikan kaitan tersebut dengan membezakan kemungkinan tsunami, proses zon benam, magma dan lava.

Rangka bantuan

1. Terangkan tekanan dan gegaran dahulu.
2. Huraikan zon benam dan pergerakan magma.
3. Bezakan nama bahan di bawah dan di atas permukaan.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

B5S01 | 5.1

Buku teks KPM hlm. 44-45 | Rujukan 2.1.1

(a) Namakan sistem bagi udara dan air kolam.

Contoh jawapan

Udara termasuk atmosfera, manakala air kolam termasuk hidrosfera.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Udara: atmosfera.

☐ P2 (1 markah): Air kolam: hidrosfera.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Nyatakan sistem bagi batu dan pokok. Kemudian beri satu contoh lain bagi setiap sistem itu.

Contoh jawapan

Batu termasuk litosfera dan pokok termasuk biosfera. Mineral pada kerak bumi juga berkaitan litosfera, manakala burung ialah contoh hidupan dalam biosfera.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Batu: litosfera.

☐ P2 (1 markah): Pokok: biosfera.

☐ P3 (1 markah): Memberi contoh litosfera lain yang sesuai, seperti mineral pada kerak bumi.

☐ P4 (1 markah): Memberi contoh biosfera lain yang sesuai, seperti burung atau manusia.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

B5S02 | 5.2

Buku teks KPM hlm. 45 | Rujukan 2.1.2

(a) Nyatakan lapisan paling luar dan lapisan utama di bawahnya.

Contoh jawapan

Lapisan paling luar ialah kerak bumi. Di bawahnya terdapat mantel.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Lapisan paling luar ialah kerak bumi.

☐ P2 (1 markah): Lapisan di bawah kerak ialah mantel.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Namakan dua bahagian teras dan nyatakan dua keadaan di bahagian teras.

Contoh jawapan

Teras terdiri daripada teras luar dan teras dalam. Bahagian teras bersuhu sangat tinggi serta mengalami tekanan yang sangat kuat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menamakan teras luar.

☐ P2 (1 markah): Menamakan teras dalam.

☐ P3 (1 markah): Menyatakan suhu teras sangat tinggi.

☐ P4 (1 markah): Menyatakan tekanan teras sangat kuat atau tinggi.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

B5S03 | 5.3

Buku teks KPM hlm. 46-47 | Rujukan 2.1.3

(a) Nyatakan bilangan benua dan bilangan lautan yang dipelajari.

Contoh jawapan

Terdapat tujuh benua dan lima lautan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tujuh benua.

☐ P2 (1 markah): Lima lautan.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Nyatakan benua terbesar, benua paling selatan, lautan terbesar dan lautan berhampiran Kutub Utara.

Contoh jawapan

Benua terbesar ialah Asia dan benua paling selatan ialah Antartika. Lautan terbesar ialah Pasifik, manakala Lautan Artik terletak berhampiran Kutub Utara.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Benua terbesar: Asia.

☐ P2 (1 markah): Benua paling selatan: Antartika.

☐ P3 (1 markah): Lautan terbesar: Pasifik.

☐ P4 (1 markah): Lautan berhampiran Kutub Utara: Artik.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

B5S04 | 5.4

Buku teks KPM hlm. 48-51 | Rujukan 2.1.4

(a) Namakan proses A dan B.

Contoh jawapan

A ialah pertembungan, manakala B ialah pencapahan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A: pertembungan.

☐ P2 (1 markah): B: pencapahan.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Nyatakan empat kesan pergerakan kerak bumi selain hanyutan benua.

Contoh jawapan

Pergerakan kerak bumi boleh membentuk gunung lipat, gunung bongkah dan gunung berapi serta menyebabkan gempa bumi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pembentukan gunung lipat.

☐ P2 (1 markah): Pembentukan gunung bongkah.

☐ P3 (1 markah): Kejadian gempa bumi.

☐ P4 (1 markah): Pembentukan gunung berapi.

Terima lurah gelinciran menggantikan salah satu contoh pembentukan yang sesuai. Empat kesan berbeza diperlukan.

B5S05 | 5.3

Buku teks KPM hlm. 47 | Rujukan 2.1.3

(a) Namakan P dan Q.

Contoh jawapan

P ialah Selat Melaka dan Q ialah Selat Tebrau.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): P: Selat Melaka.

☐ P2 (1 markah): Q: Selat Tebrau.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Namakan dua laut utama yang dipelajari. Berikan satu maklumat kedudukan bagi setiap laut.

Contoh jawapan

Laut China Selatan berada dalam lingkungan Lautan Pasifik. Laut Sulu pula terletak berhampiran Borneo dan di barat daya Filipina.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menamakan Laut China Selatan.

☐ P2 (1 markah): Menyatakan Laut China Selatan berada dalam lingkungan Lautan Pasifik.

☐ P3 (1 markah): Menamakan Laut Sulu.

☐ P4 (1 markah): Menyatakan Laut Sulu berhampiran Borneo atau di barat daya Filipina.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

B5S06 | 5.2

Buku teks KPM hlm. 45 | Rujukan 2.1.2

(a) Nyatakan dua bahan yang membentuk sial.

Contoh jawapan

Sial terdiri daripada silika dan aluminium.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Silika.

☐ P2 (1 markah): Aluminium.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Nyatakan dua bahan sima dan jelaskan kedudukan sial serta sima antara satu sama lain dan dengan benua atau dasar lautan.

Contoh jawapan

Sima mengandungi silika dan magnesium. Sial berada di bahagian atas kerak dan membentuk benua. Sima berada di bawah sial serta di dasar lautan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sima mengandungi silika.

☐ P2 (1 markah): Sima mengandungi magnesium.

☐ P3 (1 markah): Sial berada di bahagian atas dan membentuk bahagian benua.

☐ P4 (1 markah): Sima berada di bawah sial serta di dasar lautan.

Dua bahan ialah dua fakta berbeza. Bagi kedudukan, terima huraian setara yang membezakan kedua-duanya.

B5S07 | 5.4

Buku teks KPM hlm. 49 | Rujukan 2.1.4

(a) Namakan bentuk muka bumi utama bagi model A dan B.

Contoh jawapan

A ialah gunung lipat dan B ialah gunung bongkah.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A: gunung lipat.

☐ P2 (1 markah): B: gunung bongkah.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Bandingkan proses pembentukan kedua-duanya dengan empat isi berbeza.

Contoh jawapan

Gunung lipat berkaitan daya mampatan dari arah bertentangan yang menyebabkan lapisan kerak berlipat. Gunung bongkah pula berkaitan gelinciran atau sesaran kerak. Gelinciran itu boleh berlaku akibat daya tegangan atau mampatan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Gunung lipat berkaitan daya mampatan atau himpitan dari arah bertentangan.

☐ P2 (1 markah): Lapisan kerak termampat dan berlipat.

☐ P3 (1 markah): Gunung bongkah berkaitan gelinciran atau sesaran.

☐ P4 (1 markah): Gelinciran boleh berlaku akibat daya tegangan atau mampatan.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

B5S08 | 5.4

Buku teks KPM hlm. 50-51 | Rujukan 2.1.4

(a) Bezakan magma dengan lava berdasarkan kedudukan.

Contoh jawapan

Magma berada di bawah permukaan bumi, manakala lava ialah bahan cair panas yang telah keluar ke permukaan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Magma ialah batuan cair di bawah permukaan bumi.

☐ P2 (1 markah): Lava ialah bahan cair panas yang keluar di permukaan.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Huraikan empat langkah atau keadaan dalam proses pembentukan gunung berapi melalui zon benam.

Contoh jawapan

Dua plat bertembung dan salah satu plat terjunam ke bawah. Plat yang terjunam bergerak ke arah mantel, berkaitan dengan pembentukan magma. Magma kemudian naik melalui rekahan dan keluar ke permukaan, lalu membentuk gunung berapi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Dua plat bertembung.

☐ P2 (1 markah): Salah satu plat terjunam ke bawah.

☐ P3 (1 markah): Penjunaman membawa plat ke arah mantel dan berkaitan pembentukan magma.

☐ P4 (1 markah): Magma naik melalui rekahan ke permukaan lalu membentuk gunung berapi.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

B5S09 | 5.1

Buku teks KPM hlm. 44-45 | Rujukan 2.1.1, 2.1.2

(a) Betulkan kedua-dua pernyataan tersebut.

Contoh jawapan

Litosfera meliputi kerak bumi dan bahagian atas mantel. Ikan termasuk biosfera, manakala air di sekelilingnya termasuk hidrosfera.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Litosfera merangkumi kerak bumi serta bahagian atas mantel.

☐ P2 (1 markah): Ikan ialah hidupan dalam biosfera; air tempat ikan hidup ialah hidrosfera.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Beri dua contoh hidrosfera selain sungai dan dua kandungan atmosfera selain udara sebagai istilah umum.

Contoh jawapan

Air tasik dan air bawah tanah termasuk hidrosfera. Wap air dan habuk merupakan kandungan atmosfera.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu contoh hidrosfera yang sah, seperti air tasik.

☐ P2 (1 markah): Contoh hidrosfera lain yang berbeza, seperti air bawah tanah atau litupan ais.

☐ P3 (1 markah): Satu kandungan atmosfera yang sah, seperti wap air.

☐ P4 (1 markah): Kandungan atmosfera lain yang berbeza, seperti habuk atau gas.

Terima laut, paya atau ais bagi hidrosfera; gas, debu atau asap bagi atmosfera. Setiap contoh berbeza dikira sekali.

B5S10 | 5.4

Buku teks KPM hlm. 48-50 | Rujukan 2.1.4

(a) Betulkan dua kesimpulan tersebut.

Contoh jawapan

Gempa di dasar laut berpotensi mencetuskan tsunami, tetapi bukan setiap gempa. Perubahan kedudukan benua akibat pergerakan plat pula berlaku sangat perlahan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Gempa di dasar laut berpotensi menghasilkan tsunami, bukan semestinya setiap gempa.

☐ P2 (1 markah): Perubahan kedudukan benua akibat pergerakan plat berlaku sangat perlahan.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Jelaskan kaitan perolakan, gerakan plat, tekanan dan gempa bumi dalam empat isi.

Contoh jawapan

Arus perolakan dalam mantel mempengaruhi pergerakan plat. Apabila plat bertembung atau berhimpit, tekanan terhasil. Pergerakan yang berkaitan dengan tekanan di sempadan plat boleh menyebabkan gegaran gempa bumi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Arus perolakan berlaku dalam mantel.

☐ P2 (1 markah): Arus perolakan mempengaruhi pergerakan plat bumi.

☐ P3 (1 markah): Pertembungan atau himpitan plat menghasilkan tekanan.

☐ P4 (1 markah): Pergerakan yang berkaitan tekanan di sempadan plat menyebabkan gegaran gempa bumi.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

B5E01 | 5.1

Buku teks KPM hlm. 44-45 | Rujukan 2.1.1

Terangkan maksud setiap sistem fizikal dan berikan satu contoh khusus bagi setiap sistem.

Contoh jawapan

Atmosfera ialah lapisan udara yang menyelubungi bumi dan mengandungi bahan seperti wap air. Hidrosfera pula merangkumi semua bahagian air di bumi, termasuk air tasik. Litosfera meliputi kerak bumi dan bahagian atas mantel, yang mengandungi batuan serta mineral. Biosfera ialah kawasan yang didiami hidupan seperti manusia. Keempat-empat sistem ini saling berkaitan dalam persekitaran bumi. Contoh perlu dikelaskan mengikut unsur yang dikaji, bukan hanya lokasinya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Atmosfera diterangkan sebagai lapisan udara yang menyelubungi bumi.

☐ P2 (1 markah): Contoh kandungan atmosfera yang sesuai, seperti wap air.

☐ P3 (1 markah): Hidrosfera diterangkan sebagai semua bahagian air di bumi.

☐ P4 (1 markah): Contoh hidrosfera yang sesuai, seperti air tasik.

☐ P5 (1 markah): Litosfera diterangkan sebagai kerak serta bahagian atas mantel.

☐ P6 (1 markah): Contoh bahan litosfera yang sesuai, seperti batuan.

☐ P7 (1 markah): Biosfera diterangkan sebagai kawasan yang didiami hidupan.

☐ P8 (1 markah): Contoh hidupan yang sesuai, seperti manusia.

Terima susunan atau ayat lain yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jawapan tidak perlu sama perkataan dengan contoh.

B5E02 | 5.2

Buku teks KPM hlm. 45 | Rujukan 2.1.2

Huraikan susunan lapisan dan lapan ciri penting yang membantu melabel model tersebut.

Contoh jawapan

Kerak bumi ialah lapisan paling luar dan bersifat keras serta pejal. Di bawah kerak terdapat mantel yang membentuk kira-kira dua pertiga jisim bumi. Teras berada paling dalam. Teras dibahagikan kepada teras luar dan teras dalam, dengan teras luar mengelilingi bahagian dalam. Bahagian teras bersuhu sangat tinggi dan mengalami tekanan yang sangat kuat. Model perlu mengekalkan urutan kerak, mantel dan teras supaya kedudukan lapisannya tidak terbalik.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kerak berada paling luar.

☐ P2 (1 markah): Kerak bersifat keras dan pejal.

☐ P3 (1 markah): Mantel terletak di bawah kerak.

☐ P4 (1 markah): Mantel membentuk kira-kira dua pertiga jisim bumi.

☐ P5 (1 markah): Teras berada paling dalam.

☐ P6 (1 markah): Teras terbahagi kepada teras luar dan teras dalam.

☐ P7 (1 markah): Teras bersuhu sangat tinggi.

☐ P8 (1 markah): Teras mengalami tekanan sangat kuat.

Terima susunan atau ayat lain yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jawapan tidak perlu sama perkataan dengan contoh.

B5E03 | 5.3

Buku teks KPM hlm. 46-47 | Rujukan 2.1.3

Nyatakan kategori setiap kad dan satu ciri atau kedudukan yang tepat bagi setiap satu.

Contoh jawapan

Asia ialah benua dan merupakan benua terbesar di dunia. Lautan Hindi ialah lautan yang bersempadan dengan Asia, Afrika dan Australia. Laut Sulu pula ialah laut utama yang terletak berhampiran Borneo dan di barat daya Filipina. Selat Tebrau ialah selat, iaitu perairan sempit yang memisahkan Semenanjung Malaysia dengan Singapura. Pengelasan ini menunjukkan bahawa nama tempat perlu dipadankan dengan kategori serta kedudukan yang betul.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Asia dikelaskan sebagai benua.

☐ P2 (1 markah): Satu ciri atau kedudukan Asia yang tepat, contohnya benua terbesar.

☐ P3 (1 markah): Hindi dikelaskan sebagai lautan.

☐ P4 (1 markah): Satu ciri atau kedudukan Lautan Hindi yang tepat, contohnya bersempadan dengan Asia, Afrika dan Australia atau lautan ketiga terbesar.

☐ P5 (1 markah): Laut Sulu dikelaskan sebagai laut utama.

☐ P6 (1 markah): Satu ciri atau kedudukan Laut Sulu yang tepat, contohnya berhampiran Borneo atau di barat daya Filipina.

☐ P7 (1 markah): Tebrau dikelaskan sebagai selat.

☐ P8 (1 markah): Satu ciri atau kedudukan Selat Tebrau yang tepat, contohnya memisahkan Semenanjung Malaysia dengan Singapura.

Terima susunan atau ayat lain yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jawapan tidak perlu sama perkataan dengan contoh. Fakta contoh dalam kriteria bukan satu-satunya jawapan; terima ciri atau kedudukan lain yang tepat dalam skop bab.

B5E04 | 5.4

Buku teks KPM hlm. 48-49 | Rujukan 2.1.4

Terangkan punca pergerakan plat, maksud pencapahan, kesannya kepada kedudukan benua, serta perbezaan pembentukan gunung lipat dan gunung bongkah.

Contoh jawapan

Arus perolakan dalam mantel mempengaruhi pergerakan plat. Pencapahan berlaku apabila plat menjauhi satu sama lain. Pemisahan ini dapat mengubah kedudukan benua dalam tempoh yang sangat panjang. Gunung lipat pula terbentuk apabila mampatan atau himpitan menyebabkan lapisan kerak berlipat. Gunung bongkah berbeza kerana pembentukannya berkaitan gelinciran atau sesaran kerak. Sesaran tersebut boleh berlaku akibat daya tegangan atau mampatan. Oleh itu, proses lipatan dan pergerakan bongkah perlu dibezakan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Arus perolakan dalam mantel mempengaruhi pergerakan plat.

☐ P2 (1 markah): Pencapahan ialah pergerakan plat menjauhi satu sama lain.

☐ P3 (1 markah): Pemisahan plat dapat mengubah kedudukan benua.

☐ P4 (1 markah): Perubahan kedudukan benua berlaku sangat perlahan.

☐ P5 (1 markah): Gunung lipat berkaitan mampatan atau himpitan plat.

☐ P6 (1 markah): Lapisan kerak berlipat akibat mampatan.

☐ P7 (1 markah): Gunung bongkah berkaitan gelinciran atau sesaran kerak.

☐ P8 (1 markah): Sesaran berkaitan daya tegangan atau mampatan.

Terima susunan atau ayat lain yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jawapan tidak perlu sama perkataan dengan contoh.

B5E05 | 5.4

Buku teks KPM hlm. 50-51 | Rujukan 2.1.4

Huraikan kaitan tersebut dengan membezakan kemungkinan tsunami, proses zon benam, magma dan lava.

Contoh jawapan

Pertembungan dan himpitan plat menghasilkan tekanan. Pergerakan yang berkaitan tekanan di sempadan plat boleh menyebabkan gempa bumi. Gempa di dasar laut berpotensi mencetuskan tsunami, tetapi tidak semua gempa menghasilkan tsunami. Dalam proses zon benam, satu plat terjunam ke bawah ke arah mantel, berkaitan dengan pembentukan magma. Magma naik melalui rekahan dan boleh membentuk gunung berapi. Magma ialah batuan cair di bawah permukaan bumi, manakala bahan cair panas yang telah keluar ke permukaan disebut lava.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pertembungan atau himpitan plat menghasilkan tekanan.

☐ P2 (1 markah): Pergerakan berkaitan tekanan di sempadan plat menyebabkan gegaran gempa bumi.

☐ P3 (1 markah): Gempa dasar laut berpotensi mencetuskan tsunami, bukan kepastian bagi semua gempa.

☐ P4 (1 markah): Dalam zon benam, salah satu plat terjunam ke bawah.

☐ P5 (1 markah): Penjunaman ke arah mantel berkaitan pembentukan magma.

☐ P6 (1 markah): Magma naik melalui rekahan dan boleh membentuk gunung berapi.

☐ P7 (1 markah): Magma ialah batuan cair di bawah permukaan bumi.

☐ P8 (1 markah): Lava ialah bahan cair panas yang keluar di permukaan.

Terima susunan atau ayat lain yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jawapan tidak perlu sama perkataan dengan contoh.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Geografi Tingkatan 1, KPM/BPK, terbitan 2016; buku teks Geografi Tingkatan 1, KPM/Era Visi, 2016, ISBN 978-967-0483-48-1. Halaman pada nota dan soalan merujuk buku teks bercetak. Kod SP merujuk Standard Pembelajaran. KL merujuk Panduan Kerja Lapangan dalam DSKP hlm. 35-41, bukan kod SP bernombor.

Direktori BPK KPM | DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Soalan dan rajah latihan asli berbantu AI untuk sesi 2026. Bukan terbitan, pengesahan atau soalan rasmi KPM. Semakan guru secara bebas belum dibuat. Gunakan bersama buku teks dan bimbingan guru. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.